

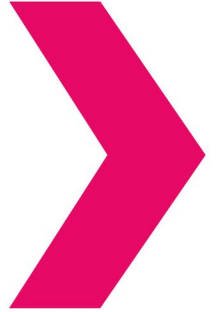
welkom

Hét Kennisfestival 2025

GOpen: Samen bouwen aan op maat gemaakt leermateriaal voor alle leerlingen.

GO Open

Sectorraad GO i.s.m. Impuls Open Leermateriaal

georganiseerd door

sectorraadgo
voor gespecialiseerd onderwijs

impuls
open
leermateriaal

A pink arrow pointing to the right, located on the left side of the main content area.

De geactualiseerde kerndoelen (regulier en functioneel) voor het sbo in de klas

GOpen: Samen bouwen aan op maat
gemaakt leermateriaal voor alle leerlingen.

spreker

Annette van der Laan & Jenny Seijdel

Curriculumexperts gespecialiseerd onderwijs - SLO

Programma

- Geactualiseerde (functionele) kerndoelen
- De geactualiseerde kerndoelen: Wat betekent dit voor het sbo?
- Sideletter met betrekking tot de geactualiseerde kerndoelen en het sbo
- Materialen

Kerdoelen

Er worden twee sets kerndoelen ontwikkeld:

- Kerndoelen po, onderbouw vo en (v)so vervolgonderwijs
- Functionele* kerndoelen voor zml/mb en vso dagbesteding en arbeidsmarkt

**Functioneel betekent: gericht op het ontwikkelen van praktische en toepassingsgerichte vaardigheden*

Stand van zaken:

NE en RW: definitief concept

BU en DG: concept

-> Ontwikkelen, beproeven, opleveren, wetstraject

Verskil in doelgroepen

1. Kerndoelen po, onderbouw vo en (v)so, ook voor de doelgroepen:

- sbo en PrO
- leerlingen met een visuele beperking
- leerlingen met een auditieve/communicatieve beperking
- leerlingen met een lichamelijke beperking
- leerlingen met milde leerproblemen of met gedragsproblemen
- vso leerlingen met uitstroombestemming vervolgonderwijs

2. Functionele kerndoelen voor de doelgroepen:

- so leerlingen, die zeer moeilijk leren en leerlingen met een meervoudige beperking
- vso leerlingen die uitstromen naar dagbesteding
- vso leerlingen die uitstromen naar arbeidsmarkt
- sbo en PrO (beredeneerd afwijken)

Verschillen tussen de sets kerndoelen

<u>Kerndoelen po, vo, vso vervolgonderwijs</u>	<u>Functionele kerndoelen</u>
- Ambitieuze kerndoelen vanuit basis aan beheersing en ervaring	- Ambitieuze kerndoelen vanuit brede set aan streefdoelen -> so toewerken naar en dagbesteding en arbeidsmarkt
- Meer kerndoelen	- Minder kerndoelen
- Beheersingsdoelen (toont inzicht) en inclusiever geformuleerd bijv. gebruik van hulpmiddelen.	- Ervaringsdoelen (oriënteren) en gebruik van passende handelingswerkwoorden: verkennen i.p.v. toont inzicht.
- Uitgangspunt is doorstroom vervolgonderwijs.	- Zelfredzaamheid voorop, uitgangspunt praktische en realistische situaties.
- Extra leergebied: Nederlandse gebarentaal, alleen voor cluster 2	- Extra leergebieden: leervoorwaardelijk, dagbesteding en arbeidsmarkt.

Raamwerken Nederlands (definitief concept)

GOopen

its Open Leermateriaal

PCSO/NSO

Overzicht definitieve functionele conceptkerndoelen Nederlands

Overkoepelend

1. De school stimuleert de taalcompetentie van leerlingen
 - Kerndoel 1A Taal- en leesomgeving
 - Kerndoel 1B Taal in de leergebieden

Domein Communicatie

2. De leerling **doet ervaring** op met teksten
 - Kerndoel 2A Luisteren en/of lezen met begrip
 - Kerndoel 2B Bronnen verkennen
3. De leerling **werkt met** teksten
 - Kerndoel 3A Doelgericht communiceren
 - Kerndoel 3B Creatief taal gebruiken
4. De leerling **voert gesprekken**
 - Kerndoel 4A Doelgericht gesprekken voeren
 - Kerndoel 4B Gesprekken voeren om te leren
5. De leerling **reflecteert op het gebruik van taal**
 - Kerndoel 5A Reflecteren op taalactiviteiten

Domein Taal

6. De leerling **verkent** taal als systeem
 - Kerndoel 6A Vorm en betekenis van taal
 - Kerndoel 6B Spelling, formulering en interpunctie
7. De leerling **verkent het gebruik van taal**
 - Kerndoel 7A Talige identiteit

Domein Literatuur

8. De leerling **doet ervaring op met literatuur**
 - Kerndoel 8A Leesvoorkeur
 - Kerndoel 8B Literaire teksten

slo

Kerdoel 2

De leerling begrijpt teksten.

Doelzin:		Het gaat hierbij om:
A	De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten.	<ul style="list-style-type: none"> • aandachtig luisteren, kijken of aandachtig vloeiend lezen; • inzetten en uitbreiden van woordenschat, kennis over taal en kennis van de wereld; • inzetten en uitbreiden van kennis over de vorm van teksten: tekstsoorten, tekststructuren, literaire genres, verteltechnieken; • beschrijven van perspectieven, communicatieve doelen, publiek, context; • in eigen woorden weergeven van de hoofd- en bijzaken, de hoofdgedachte en betekenis van een tekst, passend bij het lees- of luisterdoel; • flexibel toepassen van verschillende aanpakken en begripsverhogende strategieën.
B	De leerling evalueert en reflecteert op zakelijke en literaire teksten.	<ul style="list-style-type: none"> • benoemen van inhoudelijke relaties binnen en tussen verschillende teksten; • benoemen van verschillen en overeenkomsten in feiten, meningen en perspectieven; • benoemen van tegenstrijdige en overeenkomstige inhoud binnen en tussen teksten; • evalueren van bruikbaarheid van teksten; • reflecteren op de waarde, inhoud en vorm van teksten.
C	De leerling verkent de betrouwbaarheid van verschillende bronnen.	<ul style="list-style-type: none"> • oriënteren op kenmerken van aangereikte bronnen: maker, tekstsoort en verschijningsdatum; • benoemen van inhouds- en vormelementen die misleidend zijn of vragen oproepen; • vergelijkend beoordelen van bronnen op basis van hun betrouwbaarheid.

Uitwerking Nederlands

Kerdoel 2

De leerling doet ervaring op met teksten.

Doelzin:		Het gaat hierbij om:
A	De leerling toont basaal begrip van teksten.	<ul style="list-style-type: none"> • actief luisteren, kijken en/of lezen, eventueel met inzet van ondersteunde communicatie; • inzetten en uitbreiden van woordenschat en kennis van alledaagse onderwerpen; • reageren op de inhoud van teksten; • waarderen van teksten.
B	De leerling verkent vorm en inhoud van verschillende bronnen.	<ul style="list-style-type: none"> • oriënteren op kenmerken van tekstsoorten; • oriënteren op informatie die vragen oproept; • verkennen van betrouwbaarheid en bruikbaarheid van bronnen.

Raamwerken burgerschap (concept)

so zml/mb vso uitstroomprofiel dagbesteding vso uitstroomprofiel arbeidsmarkt	po onderbouw vo vso vervolgonderwijs
1 Jezelf en de ander De school draagt bij aan de sociale identiteit van leerlingen.	1 Democratische oefenplaats De school geeft vorm aan de democratische oefenplaats.
2 Diverse samenleving De school stimuleert een respectvolle omgang van leerlingen met diversiteit in de samenleving.	3 Diverse samenleving De leerling onderzoekt hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving.
3 Democratische basiswaarden De leerling verkent het belang van democratische basiswaarden.	2 Democratische basiswaarden De leerling toont inzicht in het belang van basiswaarden van de democratische rechtsstaat.
4 Democratische betrokkenheid De leerling verkent welke mogelijkheden die heeft om democratisch te handelen.	4 Democratische betrokkenheid De leerling onderzoekt welke mogelijkheden die heeft om democratisch te handelen.
5 Maatschappelijke betrokkenheid De leerling verkent welke mogelijkheden die heeft om maatschappelijk betrokken te zijn bij de samenleving.	5 Maatschappelijke betrokkenheid De leerling onderzoekt welke mogelijkheden die heeft om bij te dragen aan de samenleving.

Page 106 | 10/10/2016

slo

Uitwerking burgerschap

Doelzin PO:

De leerling verkent hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving.

Het gaat hierbij om:

- kennis over verschillen in godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, afkomst, geslacht, handicap of seksuele gerichtheid;
- herkennen en benoemen van stereotypering, discriminatie en uitsluiting;
- begrip tonen van het belang dat mensen elkaar gelijkwaardig behandelen;
- bewust worden van de eigen identiteit en perspectieven;
- ervaringen opdoen met openstaan voor perspectieven en ervaringen van anderen; overeenkomsten en verschillen benoemen; oordeel uitstellen; omgaan met mogelijkheden en gedrag van anderen.

Domein Samenleving en democratie

Kerdoel 2 – Diverse samenleving

So – zml/mb

De school stimuleert een respectvolle omgang van leerlingen met diversiteit in de samenleving.

Het gaat hierbij om:

- aanbieden van kennis over diversiteit in godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, afkomst, geslacht, handicap en seksuele gerichtheid;
- aandacht besteden aan perspectieven rondom diversiteit en inclusie;
- aandacht besteden aan discriminatie en gelijkwaardige behandeling;
- bespreekbaar maken van vooroordelen en oordelen.

Verschijningsvorm van doelen

Beheersingsdoelen

leeropbrengsten: kennis,
vaardigheden en
houdingen

De leerling...

Ervaringsdoelen

inspanningen die van
leerlingen worden
verwacht

De leerling...

Aanbodsdoelen

waar een school in haar
onderwijsaanbod voor
heeft te zorgen

De school...

(functionele) kerndoelen

Verschijningsvorm van doelen

GO Open

Sectorraad GO i.s.m. Impuls Open Leermateriaal

- Beheersingsdoelen beschrijven het *realiseren van leeropbrengsten*, dus de kennis, vaardigheden en houdingen die leerlingen minimaal dienen te bereiken.
- Ervaringsdoelen beschrijven *welke inspanningen* van leerlingen worden verwacht met het oog op ervaringen en/of expressieve reacties.
- Aanbodsdoelen beschrijven *het beoogde curriculum* waar een school in haar onderwijsaanbod voor heeft te zorgen.

Hybride
doelen

slo

Voorbeelden van doelen

Aanbodsdoel

- / De school zorgt voor een rijke taal- en leesomgeving (NE en FKD NE)
- / De school geeft vorm aan de democratische oefenplaats (BU)
- / De school draagt bij aan de sociale identiteit van leerlingen (BU FKD)

Beheersingsdoel

- / De leerling toont begrip van zakelijke en literaire teksten (NE)
- / De leerling toont basaal begrip van teksten (FKD NE)

Ervaringsdoel

- / De leerling ontwikkelt een eigen leesvoorkeur (NE en FKD NE)
- / De leerling verkent hoe die kan omgaan met diversiteit in de samenleving (BU)
- / De leerling verkent mogelijkheden om democratisch betrokken te zijn (BU FKD)

Wat betekent dit voor het sbo?

- Het sbo gaat in de basis uit van de kerndoelen voor po, onderbouw vo en (v)so. (WPO)
- Beredeneerde afwijking naar functionele kerndoelen mogelijk
- Status passende perspectieven
- Van kerndoelen naar onderwijs

Sideletter voor het sbo

- Doelgroep intern begeleiders / kwaliteitscoördinatoren
- Informatie over wettelijk kader
- Kerndoelen versus functionele kerndoelen
- Mogelijkheden sbo
- Beschikbare materialen
- Mogelijk in de toekomst keuzehulp / beslishulp (functionele) kerndoelen

Ophalen indrukken

- Wat roept de informatie met betrekking tot de (functionele) kerndoelen bij je op?
- Is het verschil tussen de sets kerndoelen duidelijk?
- Is het verschil in type kerndoel duidelijk?
- Wat is er nodig om op basis hiervan onderwijs te maken?

Materialen

Meer weten: www.actualisatiekerndoelen.nl

Vragen of meer informatie:

Annette van der Laan (a.vanderlaan@slo.nl)

Jenny Seijdel (j.seijdel@slo.nl)

Bedankt voor jullie aandacht!

bedankt!

GO
Open

Sectorraad GO i.s.m. Impuls Open Leermateriaal

slo

georganiseerd door

sectorraad>go
voor gespecialiseerd onderwijs

**impuls
open
leermateriaal**